

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Historie budovy MMR

History of the building housing
the Ministry of Regional Development CZ

www.mmr.cz

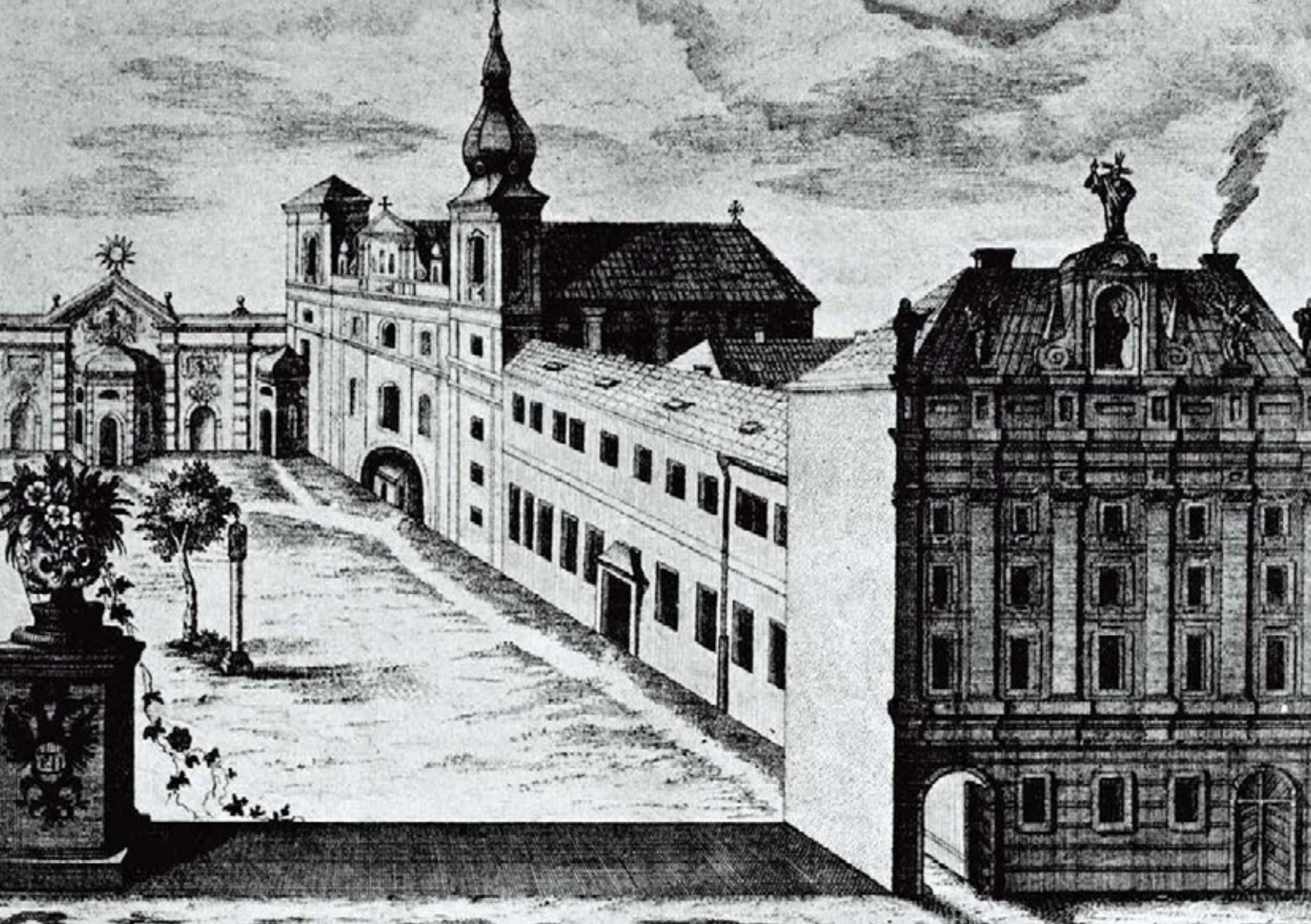
Staroměstské náměstí Old Town Square

Staroměstské náměstí je jedním z nejdůležitějších historických prostranství v Praze. V počátcích trvalého osídlení Prahy však současný střed města ležel mimo prostory hlavních center, která se nacházela především v hradištích na dnešní periférii. Změna přišla až kolem 9. století v souvislosti se založením Pražského hradu, který převzal po hradišti na Levém Hradci úlohu ústředního sídla rodící se přemyslovské říše. Dosavadní pražská centra díky tomu ztratila na významu, zatímco dnešní Malá Strana a Hradčany rostly rychlým tempem. Bažinaté a povodněmi často zaplavované území budoucího Starého Města však v té době stále zůstávalo bez trvalého osídlení, jehož první stopy jsou datovány až na konec 10. století.

Přemyslovský stát rychle získával stále významnější místo na politické mapě střední Evropy a tomu také odpovídal rostoucí věhlas panovnické rezidence spojený s územním rozvojem podhradí, kterému už nestačila Malá Strana, a rozrostlo se proto i na pravý břeh Vltavy. První písemné zmínky o dnešním Staroměstském náměstí se nacházejí v Kosmově kronice. Kolem roku 1100 mělo náměstí podle kronikářova líčení podobu pláně bez přílehlé okolní zástavby, kde se pravidelně konaly trhy a příležitostně také velká veřejná shromáždění, nebo sem bylo svoláváno vojsko.

Old Town Square is one of the most important historic public spaces in Prague. But it was not always the centre of the city: during the emergence of the first permanent settlement in Prague this site was far from the main hubs, which were found primarily in the hill forts located along today's urban periphery. This changed in the 9th century with the establishment of the Prague Castle, which became the nascent Premyslid dynasty's main residence instead of the Levý Hradec hill fort. The significance of existing Prague hubs diminished while today's Lesser Side and the castle area of Hradčany grew at a fast pace. At that time the future Old Town – marshy and plagued by frequent flooding – still lacked permanent settlement, the first traces of which appeared in the late 10th century.

The increasing political importance of the Premyslid dynasty in Central Europe was mirrored by the rising prestige of the royal residence and the development of the area below the castle, which soon outgrew the Lesser Side and expanded to the right bank of the Moldau River. The first written records of today's Old Town Square are found in the Cosmas Chronicle. According to the chronicle, around the year 1100 Old Town Square resembled an open plain without adjacent development. Regular markets and occasional large public gather-

Současná půdorysná struktura Starého Města dostala svůj základ díky dokončení Juditina mostu v druhé polovině 12. století a rostoucímu významu tržiště, kolem kterého vyrostla v první polovině 13. století souvislá městská zástavba s několika desítkami církevních staveb. Mezi klíčové mezníky přerodu podhradí ve skutečné město bezesporu patří výstavba staroměstského opevnění během vlády krále Václava I. a především souhlas krále Jana Lucemburského s vybudováním Staroměstské radnice v roce 1338.

Od té doby se z náměstí stalo všestranné centrum Prahy, kde se kromě trhů odehrávaly veřejné události prvořadého významu, včetně korunovaci a poprav. Dnes náměstí vypadá jinak než kdysi, trhy se zde konají už jenom o Vánocích a Velikonocích, korunovace a popravy byly zrušeny, ale stejně jako v průběhu předchozích staletí se zde lidé scházejí při veřejných i soukromých slavnostech, svatbách, inauguracích, předávání vyznamenání, politických mítincích a dalších významných událostech.

Na půdorysu Staroměstského náměstí je vidět, že vzniklo spontánně jako centrum rostoucího města. Jeho stěny jsou jen ojedinele rovné, sledují měkké křivky, jež odpovídají plynulému pohybu lidí. Neobvyklá je jeho jakoby přidaná jihozápadní část, která by asi jinde měla samostatné jméno, zde však skutečně patří k náměstí. Snad i kvůli radnici, která místo do hlavní plochy náměstí obrací svou tvář do komornějšího prostoru.

ings were held there and it was also the site to which troops were summoned.

The modern layout of Old Town was shaped by the completion of the Judith Bridge in the latter half of the 12th century and the growing importance of the marketplace, which became surrounded by contiguous urban development, including dozens of church buildings, in the 13th century. Two key milestones in the transformation of the area below the castle into a true town were the construction of fortification around the old town during the reign of King Wenceslaus the First and, above all, King John of Luxembourg's consent to construction of the Old Town Hall in 1338.

From that time on the square served as the universal centre of Prague, the site of markets and of prime public events including coronation ceremonies and executions. Today, the square looks different than it did then; markets are held only at Christmas and Easter and coronation ceremonies and executions have long been a thing of the past. Nonetheless, people still gather here as they did in centuries past – for public and private ceremonies, weddings, inaugurations, award ceremonies, political gatherings and other important events.

The layout of Old Town Square is evidence that the site developed organically as the centre of the growing town. Few of its walls are straight; rather, they follow soft curves that correspond to the smooth

ELT SYROEC

VONDELEC
Lagerhaus

SÖDERSKA
Lagerhaus

FRÄNTZER BODEN
Lagerhaus

A. E. PAULER
Lagerhaus

S. KARPELES
Tull & Spizzenlädare, Linn

Person

Person

Person

Přítom jeho dnešní podoba je jakýmsi polotovarem. Náměstí bylo kdysi sevřenější, kromě menší jihozápadní části mělo pevně stanovené hranice, a tak výrazně, jako dnes Pařížská, z něj vycházely pouze ulice na východ. Na rozhraní XIX. a XX. století Praha potřebovala nové administrativní i reprezentativní prostory, a proto začala zkoušet, co by se dalo udělat s radnicí. K tomu se přidaly proměny náměstí vyvolané soustředěnou asanací Josefova a části Starého Města. Náměstí kvůli tomu ztratilo uzávěru šikmo zalomeného středověkého Krennova domu a prostor poprvé ztratil kus své sevřenosti.

Za posledních sto let bylo vypsáno devět různých soutěží, v jejichž rámci bylo vytvořeno přes šest stovek návrhů, jak náměstí znovu uzavřít a vrátit mu nejen jeho ztracený tvar, ale také velkorysost nejvýznamnějšího městského prostoru. Snad se to brzy podaří.

flow of people. Its south-western part – seemingly an addition – is unusual. Elsewhere it would probably have its own name but here it is truly part of the square. Even the town hall's facade is turned to the more intimate space rather than the main area of the square.

But the contemporary appearance of the square is a semi-finished product as it were. Except for the smaller south-western part, the square was once more enclosed and had firmly set boundaries as definite as Paris street, with side streets opening only to the east. At the turn of the 19th and 20th centuries Prague needed new administrative and representative buildings, which led to the city's effort to address the Town Hall issue. Concentrated efforts to clean up the Josefov district and part of Old Town resulted in further changes to the square. When the angled medieval Krenn House was pulled down, the square became less enclosed.

Over the past one hundred years there have been a total of nine design competitions that have resulted in more than 600 design proposals to re-enclose the square in order to restore its former appearance and grant it the largesse it deserves as the city's most important public space. Let's hope this aim will soon come to fruition.

Pražská městská pojišťovna Prague Municipal Insurance Company

Pojišťovny proti škodám způsobeným požáry začaly v Českých zemích vznikat v první polovině 19. století v reakci na zakládání těchto podniků v okolních zemích. První pojišťovnou tohoto druhu u nás se stal „C. k. priv. český společný náhradu škody ohněm svedené pojišťující ústav v Praze“ založený v roce 1827. Brzy se k němu připojila celá řada dalších soukromých firem, které v Praze velmi slušně prosperovaly především díky dobře zorganizovanému hasičskému sboru, jenž dokázal účinně bránit rozsáhlejším požárům.

Háček byl v tom, že soukromé pojišťovny na činnost pražských hasičů nijak nepřispívaly. Místo nich plně hradila nemalé náklady na provoz hasičského sboru městská pokladna. Není proto divu, že se pražští radní snažili získat pro město další příjmy a jejich úvahy směřovaly k založení městské pojišťovny. Řadu let však na radnici zůstávalo pouze u těchto úvah. Opravdu energicky se celé záležitosti ujalo až zastupitelstvo zvolené za starosty Františka Václava Pštrossa, které v roce 1863 ustavilo přípravnou komisi.

Díky její práci zahájila Pražská městská pojišťovna svou činnost už 1. ledna 1865. Na hospodaření dohlíželi zástupci města, do jehož

Companies offering insurance against damages caused by fire emerged in Bohemia in the first half of the 19th century in reaction to the establishment of similar insurers in neighbouring countries. The first insurance company of this type was the “Imperial and Royal Czech Joint Fire Damage Compensation Insurance Institute in Prague”, founded in 1827. A number of other private companies soon followed suit and prospered in Prague, primarily owing to the well organised fire brigade, which effectively prevented widespread fires.

The catch was that the private insurance companies did not help fund the work of Prague firefighters. Instead the city covered the sizeable costs of operating the fire brigade. It is hardly surprising, then, that Prague council members strove to supplement the city's income and directed their efforts towards establishment of a municipal insurance company. But it took a number of years for the town to take action. The council elected under Mayor František Václav Pštross finally took the matter in hand and set up a committee to prepare the project in 1863.

Through the committee's work, the Prague Municipal Insurance Company opened its doors on 1 January, 1865. The financial manage-

pokladny měl také putovat zisk. Ten však zpočátku nebyl valný, protože v létě roku 1865 došlo k velkému požáru vltavských mlýnů „Na loďkách“, za něj bylo nutné vyplácet vysokou náhradu, která téměř dvojnásobně převyšovala celoroční příjmy z pojištění. Zakladatelé pojišťovny však uzavřeli zajišťovací smlouvu s „První uherskou všeobecnou pojišťovací společností v Pešti“, která poskytl chybějící obnos, takže bylo možné celou záležitost vyřídit bez zbytečných průtahů k plné spokojenosti klientů.

Také v dalších letech došlo v Praze a přilehlých předměstích k velkým požárům, jejichž následky musela vypořádat městská pojišťovna. Hořelo mimo jiné v Křižikově elektrárně v Karlíně, továrně G. Konsteina v Bubenci, Odkolkových mlýnech ve Vysočanech nebo ve strojně Národopisné výstavy na holešovickém Výstavišti. Celkem bylo v letech 1865–1902 vyřešeno více než 3 000 pojistných událostí a vyplaceno přes milion korun na náhradách.

Další milion korun z finančních fondů pojišťovny byl ve výše uvedeném období odveden městu na bezpečnostní účely. Pro lepší představu o jak vysokou částku se jednalo, může posloužit srovnání s cenami v roce 1900. Například jedno vejce stálo 4 haléře, kilogram brambor 5 haléřů, mouka necelých třicet haléřů, kilogram masa 90 haléřů a celoroční nájemné za jednu místnost vyšlo na jednu až dvě stovky. Průměrný činžák se tehdy dal pořídít od dvaceti tisíc...

ment of the company was supervised by representatives of the city, which was supposed to be the recipient of the company's income. But a great fire at the Na loďkách Moldau River mills in the summer of 1865, which required payment of considerable compensation amounting to almost twice the total annual premiums, reduced the initial income. However, the founders of the insurance company concluded a reinsurance contract with the First Hungarian General Insurance Company in Pest, which provided the missing funds so that the matter could be settled to the satisfaction of customers without undue delays.

In subsequent years the Municipal Insurance Company had to settle damages for more massive fires in Prague and outlying areas. Some of the buildings that burned down included the Křižik Power Station in Karlín, the Konstein factory in Bubeneč, the Odkolek Mills in Vysočany and the machine works of the Ethnographic Exhibition at the Holešovice Exhibition Grounds. More than 3,000 insured events were settled between 1865 and 1902 with more than one million Czech crowns paid in compensation.

Another million Czech crowns were allocated from the insurance company's funds to the city for safety measures during the same period. A comparison of 1900 prices gives a better idea of just how much money that was. One egg cost 4 halers, a kilogram of potatoes 5 halers, a kilogram of flour less than 30 halers and a kilogram of meat

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Pražští hasiči navíc každoročně dostávali od městské pojišťovny příspěvek ve výši 2 % z vybraného pojistného. Pro běžné občany mělo značný přínos také snížení pojistného v důsledku větší konkurence na trhu. Kromě toho, jak městská pojišťovna hrdě uváděla v dobových propagačních materiálech, nebyla za čtyřicet let své existence ani jednou žalována nespokojenými klienty, což v dnešních poměrech působí naprosto neuvěřitelně. Stejný pocit získává současník také z počtu administrativních pracovníků městské pojišťovny na začátku XX. století. Chod celého podniku dokázalo zajistit 10 úředníků včetně ředitele a dvou praktikantů!

90 halers while rent for one room for one year cost one to two hundred crowns. The purchase price of an average apartment building started at 20,000 Czech crowns...

Prague firefighters also received an annual dividend of 2% from the premiums collected by the Municipal Insurance Company. Premiums went down as competition increased on the insurance market, which was a great boon for ordinary citizens. In addition, the Municipal Insurance Company – as it proudly proclaimed on its advertising materials – did not face a single lawsuit from a dissatisfied customer in all of its forty years, which seems almost unbelievable today. Similarly unfathomable is the number of administrative employees that the Municipal Insurance Company had at the beginning of the 20th century: the entire company was run by 10 staff, including the director and two interns!

Stavba budovy Pražské městské pojišťovny Construction of the Prague Municipal Insurance Company Building

Pražská městská pojišťovna sídlila po svém založení nejprve v budově Staroměstské radnice. V roce 1890 se kvůli potřebě větších prostor přestěhovala do místnosti v I. patře domu č. p. 461 naproti radnici, které však během několika let rovněž přestaly stačit rozrůstající se agendě. Navíc bylo potřeba poohlédnout se po sídle, které by v očích zámožné klientely lépe reprezentovalo prosperující finanční ústav.

Dozorčí rada pojišťovny se proto rozhodla využít právě probíhající asanaci části Starého Města a bývalého ghetta v Josefově, které se v druhé polovině XIX. století stalo útočištěm nejubožejší pražské chudiny s tomu odpovídající mírou výskytu sociálně patologických jevů. Zdravotní a hygienické poměry, doložené nezvratnými statistickými čísly, dosahovaly v položkách, jako byly nemocnost, úmrtnost, počet obyvatel na jednu místnost či počet rodin na jeden záchod, mimořádně alarmujících parametrů. Nutnost ozdravení tohoto doslova smetiště ve středu města vedla k vypracování plánu na plošnou demolici z hlediska moderního bydlení nevyhovující zástavby, na jejíž leckdy značnou historickou hodnotu a unikátnost se v té době nebral zřetel.

V roce 1896 město vykoupilo na severní straně Staroměstského náměstí domy č. p. 931-933, které byly určeny k demolici.

The first home of the Prague Municipal Insurance Company was the Old Town Hall. Needing more room, the Company moved to the first floor of building no. 461 across from the Town Hall in 1890. In just a few years, however, it found itself in need of yet larger offices to accommodate its growing business. The prospering financial institution also needed premises that would better suit its position in the eyes of wealthy clients.

The insurance company's supervisory board decided to utilise the concurrent clearance of part of Old Town and the former Josefov ghetto, which had become a refuge for the poorest families of Prague in the second half of the 19th century and was beleaguered by associated social problems. Health and sanitation conditions, demonstrated by irrefutable statistics on illness and mortality rates, number of residents per room and families per toilet, were alarming. The need to sanitize this area – literally a rubbish dump in the middle of the city – led to the development of a plan to completely demolish every building lacking adequate infrastructure. The plan neglected to consider the notable historic value and unique attributes of many of the buildings.

In 1896 the city bought buildings no. 931-933 on the northern side of Old Town Square, which were earmarked for demolition. Work on

332
DS
514

Na jaře 1897 začala práce na rozpočtech a skicách. V následujícím roce byla vypsaná architektonická soutěž, kterou však od počátku provázely fámy o jejím zmanipulování. Negativní kampaň se projevila v nízké účasti architektů, z nichž se nepodařilo vybrat vítěze.

Svou vizi budovy Pražské městské pojišťovny představil mimo soutěž také architekt Osvald Polívka, který je řazen mezi průkopníky secesní architektury u nás. K nejznámějším dochovaným budovám postaveným podle jeho návrhu patří Zemská banka na Příkopě (1894-96) s přístavbou (1909-11) spojenou mostky přes Nekázanku, Pražská městská spořitelna v neorenesančním slohu (společně s A. Wiehlem) v Rytířské ulici (1892-94), Obecní dům (společně s A. Balšánkem) na náměstí Republiky (1904-1912), Nová radnice na Mariánském náměstí (1908-12) atd. Kromě veřejných budov Osvald Polívka vyprojektoval také celou řadu činžovních domů na Vinohradech, Starém a Novém Městě.

Svémi současníky byl Osvald Polívka oceňován pro mistrovství půdorysných a prostorových řešení, důraz na preciznost materiálů a úzkou spolupráci s předními výtvarníky své doby. Jeho návrh zaujal dozorcí radu městské pojišťovny natolik, že mu zadala vypracování plánů. Situaci však stavebníkům začal komplikovat sílící odpor veřejnosti proti plošnému bourání budov bez ohledu na jejich historickou hodnotu.

a budget and sketches began in spring of 1897. The following year an architectural competition was announced but rumours of manipulation hampered it from the very beginning. The unfavourable press resulted in few submissions and no winner was selected.

Architect Osvald Polívka, one of pioneers of Art Nouveau in Bohemia, also came up with his own vision for the Prague Municipal Insurance Company building outside of the competition. The most famous of his buildings still standing today include the Provincial Bank in Na příkopě street (1894-96) with an extension (1909-11) connected by bridges over the district of Nekázanka, the Neo-Renaissance Prague Municipal Savings Bank building (designed jointly with A. Wiehl) in Rytířská street (1892-94), the Municipal House (designed jointly with A. Balšánek) at Republic Square (1904-1912), the New City Hall at Virgin Mary Square (1908-12), etc. Besides public buildings, Osvald Polívka also designed a range of apartment houses in the districts of Vinohrady, Old Town and New Town.

Osvald Polívka's contemporaries appreciated his mastery as regards ground plans and spatial design, his emphasis on precise selection of materials and his close cooperation with leading artists of his time. The supervisory board of the Municipal Insurance Company was so impressed by his design that it commissioned him to draw up the construction plans. Nevertheless, the construction process became complicated by the mounting public resistance against extensive demolition of buildings regardless of their historic value.

S bouráním domů č. p. 931 „U modré růže“ (taky „U tří mouřenínů“), č. p. 932 „U korábu“ a č. p. 933 „Olbramovský dům“, se začalo v létě roku 1899. Budovy z XVII. století stály na základech mnohem starších domů, které byly mnohokrát přestavěny bez ohledu na svou původní dispozici. Ve směsici úprav z mnoha různých dob se většinou nepodařilo objevit architektonicky cennější prvky, naopak na povrch vyplula chatrnost většiny přístaveb a úprav průčelí, kterými domy během své existence prošly. Jako ukázka může posloužit dům č. p. 932, z kterého se podařilo zachovat pouze některé renesanční kamenné portály a částečně také prvky figurální výzdoby fasády. Socha sv. Václava na průčelí navíc nebyla z kamene, jak si do té doby všichni mysleli, ale ze značně shnilého dřeva, a proto musela před osazením na novou budovu projít důkladnou restaurací v dílně pozlacovače V. Kostečky.

Po dokončení demolice byla 27. října 1899 svěřena stavba nové budovy staviteli Františku Schlaffrovi, který dostal za úkol předat novostavbu do srpna roku 1901. Ještě předtím byly 18. září 1899 městskou radou schváleny plány nové budovy vypracované Osvaldem Polívkou, který zřejmě s ohledem na předchozí protesty části veřejnosti dostal od zadavatele pokyn co nejvíce respektovat dosa-
vadní historický ráz Staroměstského náměstí.

Demolition of houses no. 931 “At the Blue Rose” (or “At the Three Moors”), no. 932 “At the Argosy” and no. 933 “Olbram House” started in summer 1899. These buildings from the 17th century stood on the foundations of much older houses which had been reconstructed many times regardless of their original layouts. The mixture of adaptations from many different periods of time typically lacked any architecturally valuable elements; on the contrary, the dilapidated state of the majority of extensions and facade adaptations that had been undertaken over the centuries became obvious. House no. 932 may serve to illustrate this, where only some Renaissance stone portals and partially also some elements of the figural facade decoration were successfully preserved. In contrast to the prevailing general opinion, the statue of St. Wenceslaus on the facade was not made of stone, but of rather rotten wood. Therefore the statue had to be thoroughly restored in the workshop of gilder V. Kostečka prior to its placement on the new building.

After demolition was completed on 27 October, 1899, builder František Schlaffer was entrusted with construction of the new building with a completion deadline of August 1901. Prior to that, on 18 September, 1899, the city council approved the building plans drawn up by Osvald Polívka who, apparently in response to the previous protests of part of the public, had been instructed by the client to respect the historic nature of the Old Town Square as much as possible.

Elektronika

ZAKAZ
KOUŘENÍ

Budova Pražské městské pojišťovny

Building of the Prague Municipal Insurance Company

Architekt Osvald Polívka v souladu se zadáním rozčlenil průčelí nové budovy na dvě části, z nichž užší měla připomínat barokní průčelí domu č. p. 932, které bylo ze tří zbořených staveb umělecky nejceněnější. Původní fasádu domu však nebylo možné úplně stavebně opakovat, protože s ohledem na požadavky administrativní budovy XX. století musely být rozměry oken a výšky pater jiné než u předlohy z XVII. století. Přesto však menší část nového průčelí působí dojmem zdařilé kopie původního domu č. p. 932.

Druhá, větší část nového průčelí byla volně komponována rovněž v barokním slohu. Zdobil ji hlavní velký štít a dva menší vikýře. Rozčleněním střechy a uspořádáním okrasných komínů se architekt Polívka snažil dosáhnout hladkého přechodu k nižší budově bývalé mincovny v sousedství, která přežila asanaci.

Původní dům č. p. 932 byl ozdoben ornamenty, jejichž motivy byly hojně využity také na nové budově, na jejímž průčelí ubyla jedna ze dvou řad pilastrů. Hlavní římsu domu Osvald Polívka umístil nad třetí patro. Do štítu budovy byla znovu použita zrestaurovaná původní socha sv. Václava, kterou po stranách

Architect Osvald Polívka – in accordance with the plans – divided the front of the new building into two parts: the narrow one was supposed to resemble the Baroque facade of house no. 932, artistically the most valuable building of the three demolished buildings. Nevertheless, the new building could not precisely copy the original facade because as a 20th century administration building, it required different window dimensions and storey heights than its 17th century predecessor. In spite of that the smaller part of the new facade gives the impression of a successful copy of the original house no. 932.

The other, larger part of the new facade was also designed in the Baroque style. It was decorated by a main large fronton and two smaller dormers. Through roof articulation and placement of the decorative chimneys, Polívka attempted to achieve a smooth transition to a lower building, a former mint, in the neighbourhood, which had survived the slum clearance.

The original house no. 932 was decorated with ornaments. The same motifs were also amply used on the new building on the front of which only one row of pilasters was left. Osvald Polívka placed the principal moulding over the third floor. The restored statue of

střežili dva štukoví lvi. Sochařské práce na nové budově provedl akademický sochař František Kraumann s pomocníky Pickartem a Šimanovským. Nad štítem byla instalována tepaná zlatá hvězda a dvě bohatě tepané kytice, které dodalo umělecké zlatnictví Faltus & Koutník.

Přízemí, kde byla otevřena lékárna s kompletním zázemím, bylo obloženo červeným leštěným mramorem. Na obložení byly použity motivy z původního portálu. Ve výklencích byly umístěny alegorické postavy fakult filosofie, lékařství, bohosloví a právnictví, které modeloval akademický sochař Ladislav Šaloun. Ornamentální část, výplň, hlavičky andělů a lví hlavy navrhl František Kraumann. Celé obložení včetně soch a ornamentální výzdoby bylo vyrobeno v dílně Ludvíka Šaldy.

Pravá větší část průčelí bylo úplně novou kompozicí s použitím některých motivů z původních domů. Střed byl vyznačen mohutným, ale ve formách jednoduchým portálem z hoříckého pískovce, jehož hlavní ozdobou se stal polychromovaný městský znak. Římsy a hlavice středního vjezdového portálu byly částečně pozlaceny. Portál nese balkon I. patra, který zdobili dva světloňoši od akademického sochaře Františka Procházky. Nad vedlejšími vchody pro pěší byla umístěna dvě pískovcová poprsí představující alegorii vody (leknín a vlny) a ohně (kohout a plameny). Vstup do budovy chránily bohatě polychromované mříže.

St. Wenceslaus guarded by a stucco lion on each side was again used for the building fronton. The sculptural work on the new building was done by academic sculptor František Kraumann with his assistants Pickart and Šimanovský. A repoussé in the form of a golden star and two richly wrought bouquets supplied by Faltus & Koutník fine goldsmiths were installed above the fronton.

The ground floor where a pharmacy with complete technical facilities was situated was lined with polished red marble. Motifs from the original portal were used for the panel. Allegorical figures of the faculties of philosophy, medicine, theology and law, modelled by academic sculptor Ladislav Šaloun, were placed in habitacles. The ornamental part, the panel, angel heads and lion heads were designed by František Kraumann. The entire panel, including the statues and ornamental decoration, was made in the workshop of Ludvík Šalda.

The larger part of the facade on the right side was an entirely new composition using some motifs from the original houses. The middle part was marked by a huge portal with a simple shape made of Hořice sandstone whose chief decoration was a polychromatic municipal coat of arms. The cornices and caps of the central entry portal were partially gold-coated. The portal supports the first floor balcony, which was decorated with two torchbearers made by academic sculptor František Procházka. Two sandstone busts representing the allegories of water (a water lily and waves) and fire (a rooster and flames)

Mohutný portál měl sloužit jako průjezd do budoucí hasičské centrály, s níž měla být podle původních záměrů budova městské pojišťovny spojena. Z tohoto plánu sice sešlo, přesto byl povrch vjezdu vyasfaltován, aby unesl těžké hasičské vozy. Výzdoba vestibulu, který měl budit dojem barokního pražského paláce, byla prostá. Skládala se v podstatě pouze ze složité klenby, čtyř sloupů z leštěného mramoru a okrasných míří na přístupech ke schodištím, které na pravé straně vedly ke kancelářím městské pojišťovny a nalevo zajišťovaly přístup k soukromým bytům. Přízemí bylo díky umístění dvou obchodů připraveno pro komerční využití stejně jako druhá část domu s lékárnou.

První patro, v němž sídlily účtárny a kanceláře, bylo rozčleněno širokými okny, která zaměstnancům městské pojišťovny poskytovala dostatek přirozeného denního světla. Druhé patro bylo zdobeno bohatěji balkony a velikým arkýřem. Nad sdruženými a jednoduchými okny byly umístěny reliéfy dětských postav, které představovaly alegorii vody, blesku, krupobití a vichru.

Třetí patro bylo ozdobeno dětskou skupinou s polychromovaným městským znakem a vlysem, který odkazuje na ornamentální výzdobu původních domů. Čtvrté patro bylo částečně zamaskováno do střechy, takže budova působí dojmem třípatrového domu, což mělo zajistit žádaný plynulý přechod k nižší budově bývalé mincovny v sousedství. Celou sochařskou práci na této části průčelí provedl sochař A. Folkmann.

were placed above the side entrances for pedestrians. The entrance to the building was protected by an elaborate polychromatic grill.

The huge portal was supposed to serve as the gateway to the future fire station with which the building of the Municipal Insurance Company was to be connected according to the original plans. Although this plan was dropped, the gateway surface was covered with asphalt so as to be able to bear heavy fire engines. Decoration of the entrance hall, which was supposed to give the impression of a Prague Baroque palace, was simple. It consisted merely of a complex vault, four pillars of polished marble and decorative grills on the entrances to staircases which led to the Municipal Insurance Company offices on the right side and to private apartments on the left side. The ground floor with two shops was prepared for commercial use as was the other part of the house with a pharmacy.

The first floor where accounting departments and offices were situated, was divided by wide windows providing sufficient daylight to the employees of the Municipal Insurance Company. The second floor was decorated with more balconies and a large oriel. Above gemel and single windows, there are reliefs of child figures portraying the allegories of water, lightening, hailstorm and gale.

The third floor was decorated with a group of children with a polychromatic municipal coat of arms and a stile referring to the or-

Nejvýraznější ozdobou celého průčelí je luneta nad čtvrtým patrem, která tlumočila význam budovy jako sídla Pražské městské pojišťovny, a lze ji chápat také jako pokus architekta Polívky vrátit na náměstí barevnost obvyklou v dobách před velkým požárem v roce 1689. Byla na ní zobrazena sedící ženská postava, která chrání pomoc hledající ženu a zároveň podává pomocnou ruku klečícímu mladíkovi. V pozadí byly zobrazeny Hradčany a část města osvětlená rudou září ohně. Karton namaloval akademický malíř František Urban a mozaiku podle něj zhotovil L. Solerti.

Střed průčelí byl korunován emblémy hasičství. Po stranách ho ozdobily dvě figurální skupiny, a to „Hasič“, již modeloval jeden z nejvýznamnějších sochařů generace Národního divadla Bohuslav Schnirch, a „Volá na poplach“, kterou po Schnirchově smrti v roce 1901 dokončil Ladislav Šaloun.

Kancelářské prostory v prvním patře byly přístupné zvláštním schodištěm, které zdobilo okno s barevným městským znakem a portál z umělého mramoru. Na chodbách domu byla položena mozaiková dlažba od firmy Hrůza & Rosenberg. Interiér kanceláří byl zařízen dubovým nábytkem od firem F. Křížek a J. Potz, jinak byl zdoben poměrně střídavě. Za zmínku stojí především mramorový krb v někdejší zasedací místnosti, ozdobený figurálními alegoriemi ohně a vody odlítnými z bronzu podle modelů sochaře Františka Kraumanna. Ve dvou nikách byly umístěny bronzové busty pražského

namental decoration of the original houses. The fourth floor was partially embedded in the roof; therefore, the building looks like a three-storey house, which was intended to provide the desired smooth transition to the lower former mint building in the neighbourhood. All of the sculptural work on this part of the front was created by A. Folkmann.

The most prominent decoration of the entire facade is the lunette above the fourth floor communicating the importance of the building as the seat of the Prague Municipal Insurance Company, which may be also comprehended as the architect's attempt to renew the colourfulness of the square typical before the big fire in 1689. It depicted a sitting female figure protecting a woman seeking help and at the same time giving a hand to a kneeling youth. The district of Hradčany was portrayed in the background along with a part of the city illuminated by the red glow of fire. The cartoon was painted by academic painter František Urban and the mosaic based on the cartoon was made by L. Solerti.

The middle part of the facade was crowned with fire fighting symbols. It was decorated on either side by a figural group – on one side a firefighter, which was modelled by one of the most outstanding sculptors of the National Theatre generation, Bohuslav Schnirch, and on the other side a fire alarm, completed by Ladislav Šaloun after Schnirch's death in 1901.

starosty JUDr. Vladimíra Srba a jeho prvního náměstka JUDr. Vojtěcha Friče. Obě sochy modeloval sochař Josef Štrunc. Ornamentální výzdoba stropu v ředitelně byla dílem sochaře J. Pekárka.

Celkem se náklady na stavbu nové budovy Pražské městské pojišťovny na Staroměstském náměstí vyšplhaly na 713 000 korun, z toho 260 000 korun bylo vyplaceno hlavnímu městu za stavební pozemek.

Už v roce 1910 byla architektem Polívkou dokončena ve dvorním traktu další část komplexu Pražské městské pojišťovny včetně kovové a prosklené dvorany. V letech 1933–1934 byly přistavěny další kancelářské i obytné objekty podle návrhu Františka Roitha. V sedmdesátých letech byla provedena úprava hlavního vchodu, která je dnes obecně označována za znehodnocující. Avšak díky této rekonstrukci byl do budovy namontován výtah paternoster vyrobený chrudimskou firmou Transporta.

Budova vydržela v původním vlastnictví až do sklonku třicátých let XX. století. Od té doby až do současnosti zde sídlily různé centrální orgány státní správy. Jejím současným uživatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky.

The offices on the first floor were accessible via a special staircase, which was decorated with a window with a colourful municipal coat of arms and a special portal made of artificial marble. The corridors in the house were paved with mosaic paving made by Hřůza & Rosenberg. The office interior was equipped with oak furniture made by F. Křížek and J. Potz, otherwise the decoration was rather modest. In particular, a marble fireplace in the former conference room decorated with figural allegories of fire and water cast in bronze according to the models by sculptor František Kraumann, is noteworthy. Bronze busts of the Prague mayor Vladimír Srb and of his first deputy Vojtěch Frič were placed in two recesses. Both statues were modelled by sculptor Josef Štrunc. The author of the ornamental ceiling decoration in the director's office was sculptor J. Pekárek.

Overall, the costs of constructing the new building of the Prague Municipal Insurance Company at the Old Town Square amounted to 713,000 Czech crowns, of which 260,000 Czech crowns were paid to the capital city for the building site.

The building remained the property of the original owner until the end of the 1930s. From that time on the building has been used as the seat of various central state administration authorities. The building is currently used by the Ministry for Regional Development of the Czech Republic.

Detail zábradlí hlavního schodiště.
Detail of the central staircase banister.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111
Fax: +420 224 861 333
www.mmr.cz

ISBN 978-80-87147-42-9